

Dr Rafał L. Ossowski

ZADANIA NA I KOŁOKWIUM Z PRZEDMIOTU TERMODYNAMIKA TECHNICZNA

Zadanie 1

Przy ciśnieniu atmosferycznym 1010 hPa zaobserwowano na manometrze U-rurkowym, podłączonym do przewodu parowego, wysokość słupa wody ($\rho_w=1000 \text{ kg/m}^3$) wynoszącą 2,70 m oraz wysokość słupa rtęci ($\rho_{Hg}=13560 \text{ kg/m}^3$) wynoszącą 1,62 m. Oblicz jakie jest ciśnienie absolutne pary w przewodzie? Wynik przedstaw w jednostkach podstawowych układu SI.

Zadanie 2

W zbiorniku kompresora o objętości $V=100$ i znajduje się powietrze pod nadciśnieniem $p_{m1}=10 \text{ MPa}$ i o temperaturze $t=17^\circ\text{C}$. Po zużyciu pewnej ilości gazu, nadciśnienie spadło do $p_{m2}=10 \text{ bar}$, a temperatura wzrosła do $t_2=20^\circ\text{C}$. Obliczyć masę zużytego powietrza. Ciśnienie atmosferyczne $p_b=1 \text{ bar}$. Stała gazowa powietrza $R=287 \text{ J/(kg K)}$.

Zadanie 3

Ciekła substancja całkowicie wypełnia naczynie, które zamyka się pod ciśnieniem p_0 i w temperaturze T_0 i następnie ogrzewa się do T_1 . Obliczyć końcowe ciśnienie przy założeniu stałości objętości naczynia. Znane są wartości współczynników rozszerzalności izobarycznej i ściśliwości izotermicznej (α, κ) cieczy.

Zadanie 4

W cylindrze zamkniętym tłokiem znajduje się 0,1 kmol metanu (CH_4), który można traktować jako gaz doskonały. Parametry początkowe gazu w cylindrze są następujące: $V_1=0,1 \text{ m}^3$, $p_1=10 \text{ MPa}$. Gaz rozpręża się do parametrów $V_2=1 \text{ m}^3$ i ciśnienia $p_2=1 \text{ MPa}$. Przedstaw przemianę w układzie $p(V)$. Oblicz pracę bezwzględną, techniczną i użyteczną, wykonaną przez gaz w cylindrze, jeśli ciśnienie otoczenia wynosi 1 bar. Prace te oblicz dla dwóch przypadków: a) przemiana jest linią prostą, b) przemiana jest izotermą $T = \text{const.}$, a zatem $pV = \text{const.}$

Zadanie 5

Jaka masa ołowiu m_{Pb} o temperaturze 15°C może zostać podgrzana do temperatury topnienia 327°C przez uderzenie młota o masie 250 kg spadającego z wysokości 2 m, jeżeli 75% energii spadającego młota przekształci się w energię cieplną ołowiu (Pb)? Ciepło właściwe ołowiu $c_{Pb} = 0,1298 \text{ kJ/kg K}$.

Zadanie 6

Obliczyć energię wewnętrzną właściwą 1 kg powietrza o temperaturze $t = 0^\circ\text{C}$, przyjmując założenie, że w normalnych warunkach fizycznych entalpia właściwa ma wartość zerową.

Zadanie 7

W naczyniu w kształcie walca o promieniu r zamkniętym ruchomym tłokiem poruszającym się praktycznie bez tarcia, znajduje się w temperaturze T_1 i pod ciśnieniem p_1 ciecz o współczynnikach rozszerzalności i ściśliwości (α, κ). Na tłoku położono ciężar o masie m przekraczającym kilka ton. W chwili początkowej słup cieczy wynosił h_0 . O ile stopni C należy podgrzać zbiornik, aby podnieść ciężar na wysokość $h > h_0$? Jakie założenia upraszczające są niezbędne, aby można było odpowiedzieć na to pytanie wykorzystując jedynie przedstawione dane?

Zadanie 8

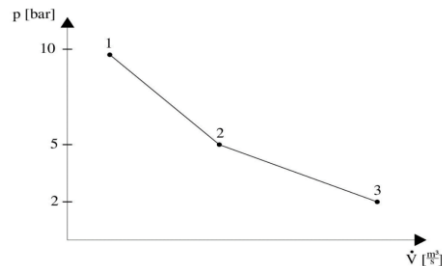
Termowentylator zasilany jest mocą elektryczną $P=1,2$ kW. Jaki strumień masy powietrza można w ciągu godziny ogrzać od 14°C do 35°C przy stałym ciśnieniu tego powietrza? Średnie ciepło właściwe powietrza w podanym zakresie temperatur wynosi $c_{\text{pair}}=1,005$ kJ/kg K.

Zadanie 9

Do skraplacza układu chłodniczego wpływa czynnik chłodniczy o temperaturze $t_{\text{sk}}=40^{\circ}\text{C}$. Skraplacz jest chłodzony wodą o temperaturze wlotowej $t_{\text{wl}}=25^{\circ}\text{C}$. Powierzchnia wymiany ciepła $A=0,2$ m², średni współczynnik przenikania ciepła $k=2000$ W/(m²·K). Strumień masy wody chłodzącej $m=0,1$ kg/s, średnie ciepło właściwe przyjąć $c_p=4200$ J/(kg·K). Obliczyć temperaturę wylotową wody chłodzącej t_{wyl} , oraz przyrost strumienia entropii, jeśli temperatura otoczenia $t_{\text{ot}} = t_{\text{wl}}$.

Zadanie 10

Azot (N₂, gaz doskonały) o parametrach $p_1 = 10$ bar, T_1 600 K dopływa do maszyny przepływowej (silnika). Przemianę zamkniętą wewnątrz maszyny przedstawia w układzie $p(V)$ linia złożona z dwóch odcinków prostych (rysunek). Parametry punktu załamania mają wartość: $p_2=5$ bar, $T_2=500$ K. Parametry gazu w przewodzie wylotowym wynoszą: $p_3=2$ bar, $T_3=300$ K. Moc maszyny $P=200$ kW.

Oblicz strumień masy azotu i podaj w g/min.

Zadanie 11

W idealnym silniku przepływowym o mocy $P=500$ kW gaz odbywa przemianę o równaniu: $pV=\text{const}$. Gaz ma na dolocie ciśnienie absolutne $1,5$ MPa i gęstość 10 kg/m³, a na wylocie ciśnienie 100 kPa. Jaki strumień masy gazu przepływa przez silnik?

Zadanie 12

W izobarycznym zbiorniku o objętości $V=1$ m³ znajduje się pod ciśnieniem $p_1=0,2$ MPa dwuatomowy gaz doskonały w ilości $n=0,08$ kmol. W zbiorniku zamontowana jest grzałka o mocy $P=800$ W. Obliczyć, po jakim czasie ciśnienie wzrośnie do wartości $p_2=0,3$ MPa.

Zadanie 13

W zbiorniku zmieszano trzy gazy doskonałe o takich samych objętościach, masy molowe tych gazów mają się do siebie jak: $M_1:M_2:M_3=1:1,25:1,5$. Obliczyć udziały masowe składników tego roztworu i podać wzór na jego stałą gazową, traktując masę molową M_1 pierwszego składnika jako znaną.

Zadanie 14

W zbiorniku znajduje się $m=5$ kg powietrza o parametrach początkowych $p_1=101,3$ kPa, $t_1=38$ °C. Powietrze jest podgrzewane, aż do osiągnięcia temperatury 260 °C. Przy założeniu, że powietrze można traktować jako gaz doskonały, obliczyć zmianę energii wewnętrznej, entalpii, wykonaną pracę i ciepło przemiany dla: a) przemiany izochorycznej, b) przemiany izobarycznej.

Zadanie 15

Sprężarka zasysa, w warunkach ustalonych w czasie, strumień powietrza wynoszący 180 kg/h. Powietrze dopływa do maszyny z prędkością 14 m/s i entalpią jednostkową 16 kJ/kg, a opuszcza ją z prędkością 7 m/s i entalpią 103 kJ/kg. Dostarczana powietrzu przez tłok sprężarki mechaniczna moc wewnętrzna wynosi 25kW. Jaki strumień ciepła odbiera od ścianek woda chłodząca?

Zestawienie zależności dla przemian charakterystycznych dla gazów doskonałych i rzeczywistych

Rodzaj przemiany	Ciepło $q_{\Pi 1-2}$	Praca bezwzględna $l_{\Pi 1-2}$	Praca techniczna $l_{\Pi 1-2}$
izoterma $T = \text{idem}$	$T \cdot \Delta s$	$q_{T1,2} - \Delta u$	$q_{T1,2} - \Delta i$
izobara $p = \text{idem}$	Δi	$p(v_2 - v_1) = q_{p1,2} - \Delta u$	0
izochora $v = \text{idem}$	Δu	0	$-v(p_2 - p_1) = q_{v1,2} - \Delta i$
izentropa $s = \text{idem}, \Delta s = 0$	0	$-\Delta u$	$-\Delta i$
politropa $p v^z = \text{idem}$	$l_{1-2} + \Delta u = l_{\Pi 1-2} + \Delta i$	$\frac{1}{z-1}(p_1 v_1 - p_2 v_2)$	$\frac{z}{z-1}(p_1 v_1 - p_2 v_2)$

Powodzenia ☺!

RLO